

«АҚТӨБЕ ҚАЛАСЫНЫҢ БІЛІМ БӨЛІМІ» ММ
"BILIM QAZYNA" КММ
«№34 ОРТА МЕКТЕБІ» КММ

Ақтөбе қаласы білім бөлімінің
2025 жылғы «24» 08
№ 394 бұйрығымен
БЕКІТІЛДІ

БАҒДАРЛАМА
«Ойнайық та, ойлайық»
(мектепалды сынып)

Ақтөбе, 2025 жыл

Бағдарламаның негізі: Бағдарлама мазмұны келесі әдістемелік және ғылыми еңбектерге сүйене отырып жасалған: Т.Т. Аяпова, Ж.А. Дәулетбекова. «Мектепке дейінгі балалардың тілін дамыту әдістемесі», Алматы, 2016 ж., Г.С. Оразбаева. «Қарым-қатынас теориясы және әдістемесі», Алматы, 2000 ж., Ә. Жұмабаева. «Мектепке дейінгі балалардың сөйлеу тілін дамыту жолдары», Астана, 2014 ж., Р. Изғұттынова. «Мектепке дейінгі жастағы балалардың байланыстырып сөйлеуін дамыту», Алматы, 2017 ж. Аталған еңбектер мектепке дейінгі жастағы балалардың сөйлеу әрекетін дамытудың ғылыми-әдістемелік негіздерін айқындайды. Онда ойын арқылы оқыту, бала тілін жүйелі дамыту, грамматикалық құрылымдарды меңгерту және байланыстырып сөйлеуге үйрету жолдары қарастырылған.

Құрастырған: Бердибаева Алтынай Алмаскеновна
№34 орта мектебінің мектепалды сынып тәрбиешісі

Пікір жазған: Ақтөбе облыстық әдістемелік орталығының әдіскері
А.Искендірова

«№34 орта мектебінің әдістемелік кеңес отырысында
«Ойнайық та, ойлайық» вариативтік компоненті ұсынылып, талқыланды.

Хаттама №1

«27» тамыз 2025 жыл

Мектеп директоры

А.С.Джамбулова

Қалалық сараптау комиссиясының отырысында «Ойнайық та, ойлайық» вариативтік бағдарламасы мақұлданды.

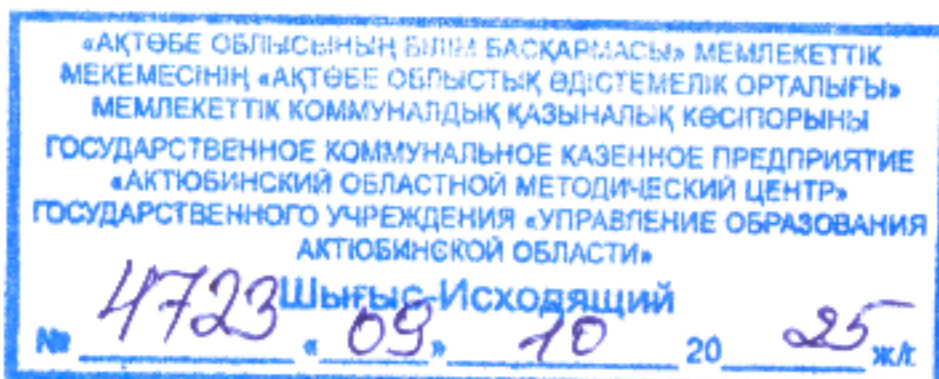
Хаттама №1

« 27 » 08 2025 жыл

Сараптау комиссиясының төрағасы

М.Косымбаева

Ақтөбе қаласы №34 орта мектебінің
мектепалды сынып тәрбиешісі
Бердибаева Алтынай Алмаскеновнаның
«Ойнайық та, ойлайық» бағдарламасына

Пікір

«Ойнайық та, ойлайық» бағдарламасы мектепалды сынып жасындағы балалардың тілін дамытуға, коммуникативтік дағдыларын жетілдіруге және шығармашылық қабілеттерін қалыптастыруға бағытталған маңызды оқу-әдістемелік құрал болып табылады. Бағдарлама мазмұны қазіргі заман талабына сай әзірленіп, мектепке дейінгі және мектепалды білім беру саласындағы мемлекеттік стандарттардың негізгі бағыттарымен үйлесімді құрылған.

Бағдарламаның басты ерекшелігі – тіл дамыту жұмысын ойын іс-әрекетімен ұштастыра отырып, баланың белсенді қатысуына мүмкіндік беруі. Ойын арқылы оқыту әдісі балалардың қызығушылығын арттырып қана қоймай, олардың сөйлеу белсенділігін, зейінін, есте сақтау қабілетін және ойлау мәдениетін дамытады. Мұндай тәсіл мектепалды жастағы балалардың психологиялық және танымдық ерекшеліктеріне толық сәйкес келеді.

Бағдарлама мазмұны жүйелі түрде құрылып, 34 сағатқа жоспарланған. Әр ҰІӘ тақырыбы, мазмұны мен мақсаты нақты айқындалған және баланың жас ерекшеліктері мен даму деңгейіне сай таңдалған. «Ойнайық та, ойлайық» бағдарламасы мектепалды сынып жасындағы балалардың тілін дамытуға, коммуникативтік дағдыларын жетілдіруге және шығармашылық қабілеттерін қалыптастыруға бағытталған маңызды оқу-әдістемелік құрал болып табылады. Бағдарлама мазмұны қазіргі заман талабына сай әзірленіп, мектепке дейінгі және мектепалды білім беру саласындағы мемлекеттік стандарттардың негізгі бағыттарымен үйлесімді құрылған.

Сонымен қатар, бағдарламада балалардың сөздік қорын байыту, байланыстырып сөйлеу дағдыларын қалыптастыру, грамматикалық құрылымдарды меңгерту және қоршаған ортамен қарым-қатынас жасау қабілеттерін дамыту бағыттары сәтті қамтылған. Бұл мектепке дейінгі кезеңдегі баланың мектеп өміріне бейімделуіне және оқу әрекетіне дайын болуына негіз қалайды.

Жалпы алғанда, «Ойнайық та, ойлайық» бағдарламасы мектепалды сыныптағы балалардың сөйлеу мәдениетін қалыптастыру, коммуникативтік қабілеттерін дамыту және шығармашылық әлеуетін ашу бағытында тиімді әрі нәтижелі бағдарлама болып табылады. Бағдарламаны мектепалды сыныптарында және топтарында қолдану балалардың тілдік дамуына, тұлғалық өсуіне және мектепке даярлығын арттыруға оң әсерін тигізеді деп есептеймін.

Пікір беруші:

Ақтөбе облыстық әдістемелік орталығының
әдіскері, п.ғ. магистрі

А.Искендинова

Түсінік хат.

«Ойнайық та, ойлайық» бағдарламасы мектепке дейінгі ұйымдардың вариативтік бөліміне, мектепалды сыныптары мен топтарына арналған. Бағдарлама мазмұны балалардың коммуникативтік дағдыларын дамытуға, сөйлеу тілін жетілдіруге, ойлау қабілеті мен шығармашылық белсенділігін арттыруға бағытталған.

Бағдарламаның басты ерекшелігі — балалардың белсенді іс-әрекеті мен ойын арқылы тілге деген қызығушылығын арттырып, өз ойын еркін және табиғи түрде жеткізуге жағдай жасау. Мектепке дейінгі кезеңде ойын — баланың негізгі танымдық және қарым-қатынас құралы болғандықтан, ҰІӨ балалардың жас ерекшеліктерін ескере отырып, әртүрлі ойын түрлері мен іс-әрекеттер арқылы ұйымдастырылады.

Бағдарлама жалпы **34 сағаттан** тұрады және аптасына бір рет өткізіледі.

Бағдарламаның мақсаты:

Мектепалды сынып жасындағы балалардың коммуникативтік дағдыларын, сөйлеу тілін, ойлау қабілеті мен шығармашылық белсенділігін ойын арқылы дамыту.

Міндеттері:

Балалардың сөйлеу тілін дамыту және байыту, грамматикалық құрылымдарды меңгерту;

Балалардың өз ойын еркін, түсінікті және табиғи түрде жеткізу қабілетін қалыптастыру;

Коммуникативтік дағдыларды жетілдіру арқылы балалардың қоршаған ортамен тиімді қарым-қатынас жасауына жағдай жасау;

Ойын түрлері арқылы балалардың танымдық және шығармашылық белсенділігін арттыру;

Балалардың жас ерекшеліктеріне сай іс-әрекеттер мен ойындар ұйымдастыру арқылы тілге деген қызығушылықты арттыру;

Балалардың байланыстырып сөйлеу қабілетін дамыту;

Балалардың ойлау қабілетін және шығармашылық қабілеттерін ынталандыру.

Күтілетін нәтиже:

Балалар өз ойын еркін және нақты жеткізе алады;

Балалардың сөйлеу тілі дамып, грамматикалық құрылымдарды дұрыс қолдана бастайды;

Балалар коммуникативтік дағдыларын жетілдіріп, қоршаған ортамен тиімді қарым-қатынас орнатады;

Ойын арқылы балалардың танымдық және шығармашылық қабілеттері артады;

Балалар сөйлеу барысында байланыстырып сөйлеуді меңгереді;

Балалардың тілге деген қызығушылығы артып, оқу мен білім алуға деген ынтасы қалыптасады;

«Ойнайық та, ойлайық» бағдарламасының тақырыптық жоспары

№	Тақырыбы	Мақсаты	Сағаты	Уақыты
1	Сәлем, менің достарым!	Бір-бірімен танысу, өз есімін еркін айту	1	
2	Мен және менің отбасым	Отбасы мүшелерін атай білу	1	
3	Менің достарым	Достық туралы әңгімелеу	1	
4	Менің мектебім	Мектеп өмірі туралы сөйлеу	1	
5	Менің денем	Дене мүшелерін атау, сипаттау	1	
6	Түстер әлемі	Түстерді сипаттау арқылы балалардың сөздік қорын байыту	1	
7	Пішіндер мен заттар	Балалардың пішіндерді танып, ажырату және атау арқылы ойлауын, тілін дамыту.	1	
8	Жануарлар әлемі	Жануарлардың атауын, даусын ажырату	1	
9	Үй жануарлары	Үй жануарлары мен төлдерін атау	1	
10	Жабайы жануарлар	Орман және дала аңдары туралы білу	1	
11	Құстар әлемі	Құстардың түрлерін тану, әңгімелеу	1	
12	Күз кереметі	Күз мезгілі, табиғаттағы өзгерістер	1	
13	Табиғатты аялау	Табиғатты қорғау жайлы түсінік	1	
14	Менің киімім	Киім атауларын білу	1	
15	Қыс қызығы	Қыс мезгілінің ерекшеліктері	1	
16	Қысқы ойындар	Қимыл-қозғалыс арқылы сөйлеу дамыту	1	
17	Менің туған күнім	Туған күн мерекесі туралы әңгімелеу	1	
18	Менің қалам (ауылым)	Өз қаласы немесе ауылы туралы айту	1	
19	Көктем келді	Көктемгі табиғат құбылыстарын сипаттау	1	
20	Өсімдіктер әлемі	Гүлдер мен ағаштар туралы білу	1	

21	Еңбек бәрін жеңбек	Еңбек ету маңызын түсіндіру	1	
22	Кәсіптер әлемі	Әртүрлі мамандықтармен таныстыру	1	
23	Көлік түрлері	Көлік атауларын білу және ажырату	1	
24	Қауіпсіздік ережелері	Тұрмыстық және жол қауіпсіздігі	1	
25	Менің сүйікті тағамым	Тағам атауларын білу	1	
26	Жемістер мен көкөністер	Жемістер мен көкөністерді ажырату	1	
27	Ойыншықтар әлемі	Ойыншықтарды сипаттау	1	
28	Жаз келді!	Жаз мезгілі мен демалыс туралы әңгімелеу	1	
29	Табиғат және адам	Адам мен табиғаттың байланысын түсіну	1	
30	Адами қасиеттер	Ізгілік, достық, көмектесу ұғымдарын қалыптастыру	1	
31	Ертегілер елінде	Танымал ертегілер арқылы сөйлеуді дамыту	1	
32	Мен – болашақ оқушымын	Мектеп туралы түсінік қалыптастыру	1	
33	Қайталау ҰІӨ	Жыл бойы өткен тақырыптарды қайталау	1	
34	Қорытынды мерекелік ҰІӨ	Балалардың жетістігін көрсету		

«Ойнайық та, ойлайық» бағдарламасының мазмұны

1. Сәлем, менің достарым!

Балалар бір-бірімен танысып, өз есімдерін еркін айтуға үйренеді. Амандасу мен қоштасу мәдениетін меңгереді. «Шеңбер бойымен танысу», «Аты кім?» сияқты ойындар арқылы қарым-қатынас дағдылары дамиды.

2. Мен және менің отбасым

Балалар өз отбасы мүшелерімен таныстырып, «Менің отбасым» тақырыбында әңгіме құрастырады. «Отбасылық домино», «Кім не істейді?» ойындары арқылы сөздік қоры байытылады.

3. Менің достарым

Достық туралы түсінік қалыптастыру. Балалар досының жақсы қасиеттерін айтып үйренеді. «Жақсы сөз – жан азығы», «Досымды табамын» ойындары арқылы мейірімділік пен сыйластық сезімдері тәрбиеленеді.

4. Менің мектебім

Мектеп өмірі, тәрбиешілер мен сынып достары жайлы әңгіме құрастырады. «Біздің сынып», «Кім не істейді?» ойындары арқылы мектепке деген сүйіспеншілік қалыптасады.

5. Менің денем

Балалар дене мүшелерін атай біледі, олардың қызметін сипаттайды. «Денемізді танимыз», «Қимылды тап» ойындары арқылы танымдық және тілдік қабілеттері дамиды.

6. Түстер әлемі

Негізгі түстер мен олардың реңктерін ажыратуға үйренеді. «Түсті тап», «Кемпірқосақ әлемі» ойындары арқылы түстерді есте сақтау қабілеті жетілдіріледі.

7. Пішіндер мен заттар

Пішіндерді танып білу, ажырату және заттармен байланыстыру; ойындар арқылы ойлау мен сөйлеуді дамыту.

8. Жануарлар әлемі

Балалар әртүрлі жануарларды таниды, олардың ерекшеліктерін, дыбыстарын ажыратады. «Қай жануар дыбыстады?» ойыны арқылы тыңдау және сөйлеу дағдылары дамиды.

9. Үй жануарлары

Үй жануарлары мен олардың төлдері туралы түсінік қалыптастыру. «Фермада», «Қай төл кімге тиесілі?» ойындары арқылы сөздік қор байытылады.

10. Жабайы жануарлар

Орманда тіршілік ететін аңдармен танысу. «Аңдар әлемінде» ойыны арқылы жануарлардың мінез-құлқын сипаттап сөйлеуге үйренеді.

11. Құстар әлемі

Құстардың түрлерін, дыбыстарын ажыратып, олардың тіршілігі туралы біледі. «Құстың дауысы қайсы?», «Ұя салайық» ойындары ойналады.

12. Күз кереметі

Күз мезгілінің белгілерімен танысу. Табиғаттағы өзгерістер туралы әңгімелеу. «Күзгі жапырақтар», «Жеміс жинайық» ойындары өткізіледі.

13. Табиғатты аялау

Табиғатты қорғау, өсімдік пен жануарға қамқор болу дағдыларын қалыптастыру. «Жақсы мен жаман іс», «Орманды қорға» ойындары арқылы экологиялық тәрбие беріледі.

14. Менің киімім

Киім түрлерін ажыратып, маусымға сай киінуді үйренеді. «Киім дүкені», «Кім қалай киінді?» ойындары арқылы сөйлеу тілі дамиды.

15. Қыс қызығы

Қыс мезгілінің ерекшеліктерін біледі. «Қар мүсінін жасайық», «Қар лақтыру» сияқты ойындар арқылы балалардың белсенділігі артады.

16. Қысқы ойындар

Қимыл-қозғалыс ойындары арқылы балалардың сөйлеу және моторлық дағдылары дамиды. «Шанамен жарыс», «Қаршық» ойыны ұйымдастырылады.

17. Менің туған күнім

Туған күн мерекесі туралы әңгімелеу. «Тілектер сыйлайық», «Мереке уақыты» ойындары арқылы балалар өз сезімдерін еркін жеткізеді.

18. Менің қалам (ауылым)

Өз туған жері, қаласы немесе ауылы туралы айту. «Менің сүйікті орным», «Картаны тап» ойындары арқылы патриоттық сезім тәрбиеленеді.

19. Көктем келді

Көктемгі табиғат құбылыстарын сипаттау. «Көктемгі гүлдер», «Жаңбыр тамшысы» ойындары арқылы байқағыштық қабілет дамиды.

20. Өсімдіктер әлемі

Гүлдер мен ағаштардың түрлерін білу, өсімдікті күтуге үйрену. «Гүл өсіреміз», «Не өсіп тұр?» ойындары өткізіледі.

21. Еңбек бәрін жеңбек

Еңбек ету, көмектесу, пайдалы іс жасау маңызын түсінеді. «Кім немен айналысады?», «Көмектесемін!» ойындары арқылы еңбекқорлыққа тәрбиеленеді.

22. Кәсіптер әлемі

Мамандықтармен танысу, еңбек иелерін құрметтеуге үйрену. «Мамандықты тап!», «Кімнің құралы?» ойындары ойналады.

23. Көлік түрлері

Көлік атауларын және олардың қызметін білу. «Қай көлік қайда жүреді?», «Жол ережесін сақтайық» ойындары арқылы танымдық қабілет дамиды.

24. Қауіпсіздік ережелері

Жолда және үйде қауіпсіздік ережелерін сақтау. «Бағдаршам», «Қауіпсіз қимыл» ойындары арқылы сақтық дағдылары қалыптасады.

25. Менің сүйікті тағамым

Тағам атауларын айту, дәмін сипаттау, пайдалы және зиянды тағамды ажырата білу. «Дәмхана», «Дәмін тап!» ойындары өткізіледі.

26. Жемістер мен көкөністер

Жеміс пен көкөніс түрлерін білу, олардың дәмін сипаттау. «Дүкенде», «Дәмін тап» ойындары арқылы сөздік қор байытылады.

27. Ойыншықтар әлемі

Ойыншық атауларын айту, сипаттау. «Сенің сүйікті ойыншығың», «Кімге не керек?» ойындары ойналады.

28. Жаз келді!

Жаз мезгілінің ерекшеліктері, демалыс уақыты туралы әңгімелеу. «Жазғы демалыс», «Күн мен көлеңке» ойындары арқылы сөйлеу белсенділігі артады.

29. Табиғат және адам

Адам мен табиғат арасындағы байланысты түсіну. «Табиғат досы», «Жақсылық ағашы» ойындары арқылы экологиялық мәдениет қалыптасады.

30. Адами қасиеттер

Ізгілік, сыйластық, көмектесу, достық туралы әңгімелеу. «Сиқырлы сөздер», «Жақсы мен жаман іс» ойындары арқылы адамгершілік қасиеттер дамиды.

31. Ертегілер елінде

Танымал ертегілерді тыңдап, кейіпкерлерді сипаттай білуге үйренеді. «Кім сөйлеп тұр?», «Ертегіні жалғастыр» ойындары сөйлеу белсенділігін арттырады.

32. Мен – болашақ оқушымын

Мектеп, мұғалім, парта, дәптер ұғымдарымен танысу. «Мектепке саяхат», «Мұғалім мен оқушы» рөлдік ойындары өткізіледі.

33. Қайталау ҰІӨ

Жыл бойы өткен тақырыптарды қайталау, негізгі сөздер мен ұғымдарды бекіту. «Не өзгерді?», «Қай тақырып?» ойындары арқылы білім қорытындыланады.

34. Қорытынды мерекелік ҰІӨ

Балалардың жыл бойы меңгерген білім, дағдыларын көрсету. Өлең, ән, көрініс, ойын түрінде ұйымдастырылған «Біз – болашақ оқушылармыз!» атты мерекелік іс-шара өткізіледі.

Пайдаланған әдебиеттер:

1. **Аяпова Т.Т., Дәулетбекова Ж.А.** *Мектепке дейінгі балалардың тілін дамыту әдістемесі.* — Алматы: Білім, 2016.
2. **Оразбаева Г.С.** *Қарым-қатынас теориясы және әдістемесі.* — Алматы: Қазақ университеті, 2000.
3. **Жұмабаева Ә.** *Мектепке дейінгі балалардың сөйлеу тілін дамыту жолдары.* — Астана: Фолиант, 2014.
4. **Ізғұттынова Р.** *Мектепке дейінгі жастағы балалардың байланыстырып сөйлеуін дамыту.* — Алматы: Балауса, 2017.
5. **Меңжанова А.** *Мектепке дейінгі педагогика.* — Алматы: Рауан, 2012.
6. **Баймұратова Б.** *Мектепке дейінгі балалардың тілін дамыту.* — Алматы: Мектеп, 2007.
7. **Салиева А.К.** *Ойын арқылы баланың тілін дамыту әдістемесі.* — Алматы: Қазақ университеті, 2018.
8. **Бейсенбаева А.А.** *Мектепке дейінгі ұйымдарда тіл дамыту жұмысы.* — Алматы: Нұрлы әлем, 2019.